

KESKUSTELEVA YHTEISTYÖ SOSIAALINEN YMMÄRRYS
AJATTELE. RATKAISUKESKEINEN
SUVAITSEVAINEN YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN EUROOPPAA
EETTINEN INHIMILLINEN EMPAATTINEN RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

Kestävät ruokajärjestelmät

- turvallista, terveellistä, eettistä ja ekologista

Sirpa Pietikäinen

MEP

Sirpa

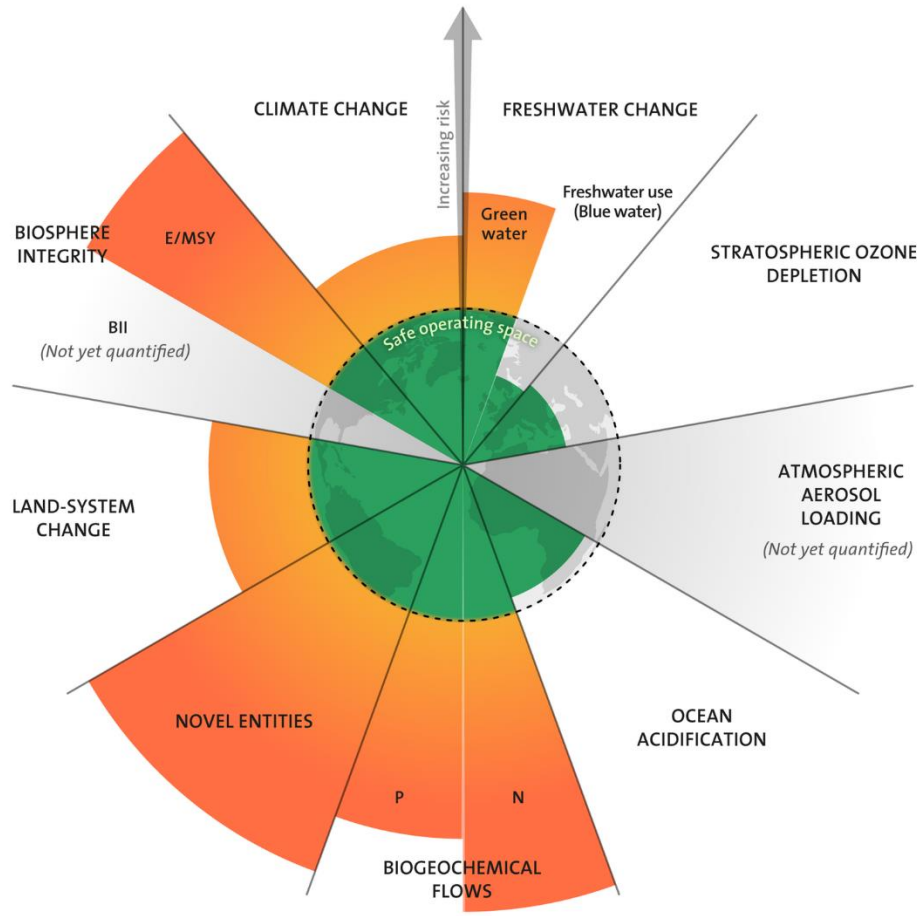

2050

KESKUSTELEVA YHTEISTYÖ SOSIAALINEN YMMÄRRYS
AJATTELE. RATKAISUKESKEINEN
SUVAITSEVAINEN YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN EMPAATTINEN EUROOPPAA
EETTINEN INHIMILLINEN EMPAATTINEN RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

Sinpoa

Turvallinen elinympäristö?

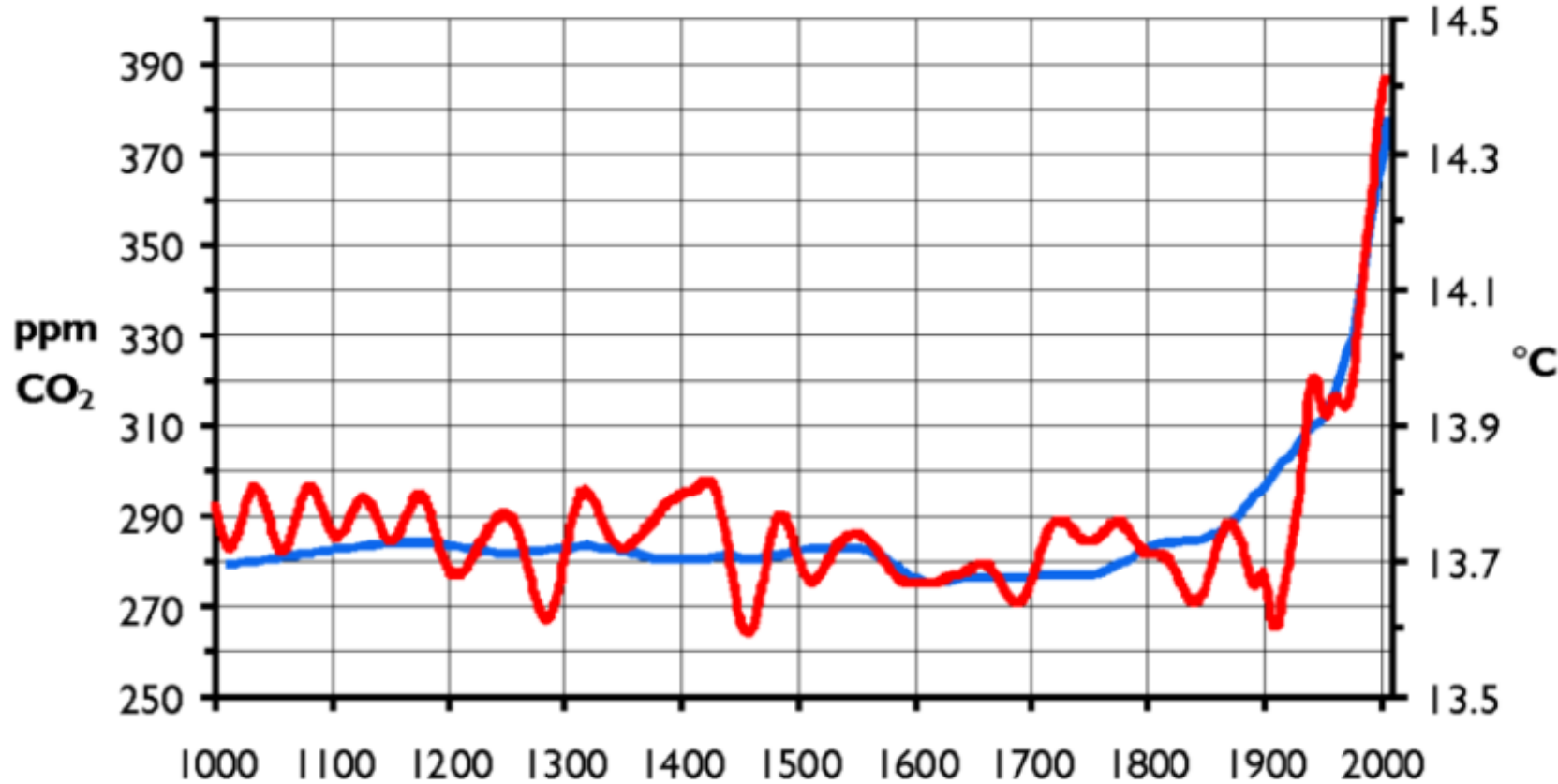
- ▶ Turvallinen ympäristö: vihreät alueet
- ▶ Punaisella osa-alueet, joissa maapallon kantokyky on ylitetty
 - ▶ Luonnon monimuotoisuus
 - ▶ Epäpuhtaudet
 - ▶ Esim. (mikro)muovit

KESKUSTELEVA
AJATTELE.
SUVAITSEVAINEN
MONIARVOINEN
EETTINEN
INHIILLINEN
EMPAATTINEN
YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN
YMMÄRRYS
RATKAISUKESKEINEN
YRITÄ EDES.
EUROOPPAA
RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

Credit: Azote for Stockholm Resilience Centre, based on analysis in Wang-Erlandsson et al 2022

Sinpea

Ilmastonmuutos kiihtyy

Ilmastonmuutos
Lähde: Climateaudit.org

KESKUSTELEVA YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN YMMÄRRYS
AJATTELE. RATKAISUKESKEINEN
SUVAITSEVAINEN YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN EUROOPPAA
EETTINEN INHIMILLINEN EMPAATTINEN RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

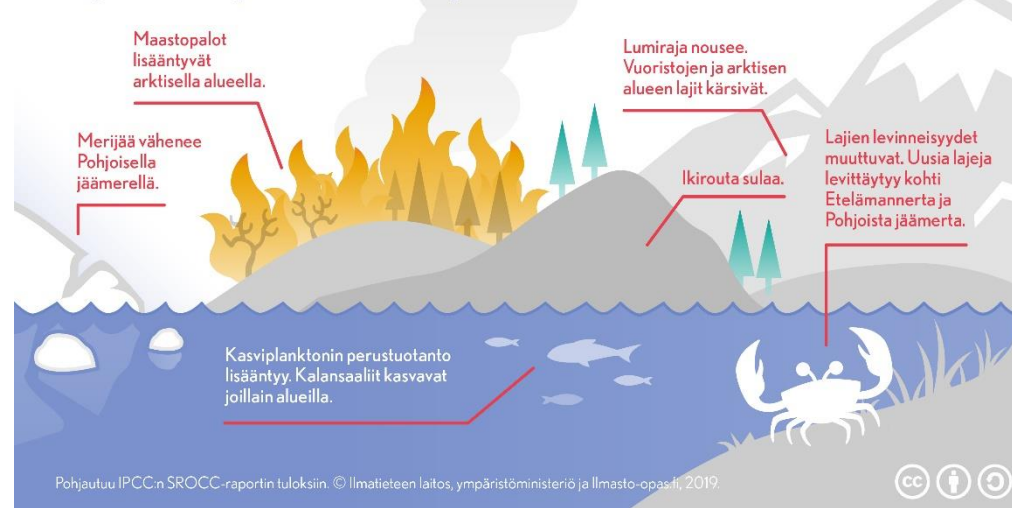
Sinpea

...myös Suomessa

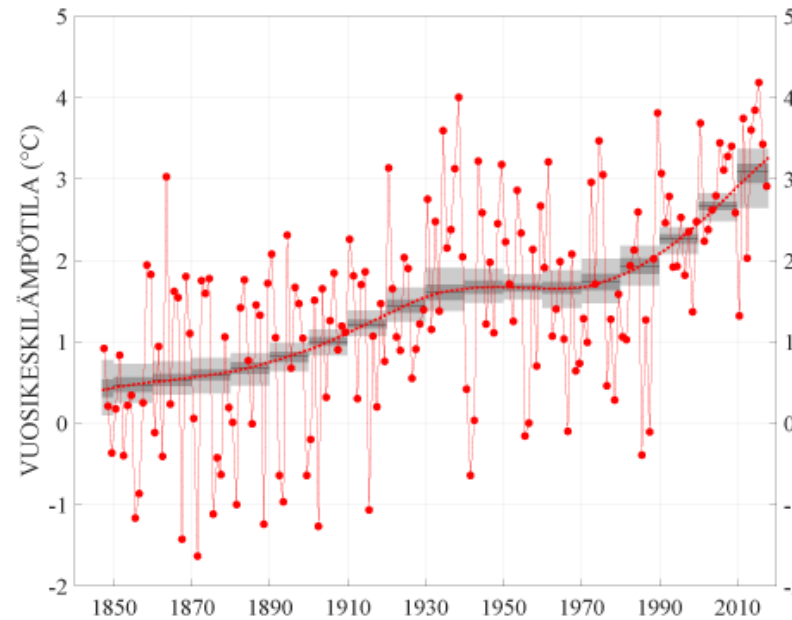
- ▶ Suomen vuosikeskilämpötila on viimeisen 40 vuoden aikana kohonnut 0,2...0,4 astetta vuosikymmenessä
- ▶ Suomi ja muut pohjoiset alueet lämpenevät enemmän kuin maapallo keskimäärin
- ▶ Lämpenemistahti arktisilla alueilla on noin kaksinkertainen koko maapallon keskimääräiseen verrattuna
- ▶ Kuvassa Suomen vuosikeskilämpötila 1847–2017

Kuvat: ilmasto-opas.fi

Napa-alueilla ja vuoristoissa tapahtuu suuria muutoksia.

YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN
YMMÄRRYS
KESKUSTELEVA
RATKAISUKESKEINEN
YRITÄ EDELLÄ
EUROOPPAA RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN
EMPAATTINEN
INHIIMILLINEN
EETTINEN
ONNISTUNUT
AITSEVAINEN
ONNISTUNUT
ONNISTUNUT

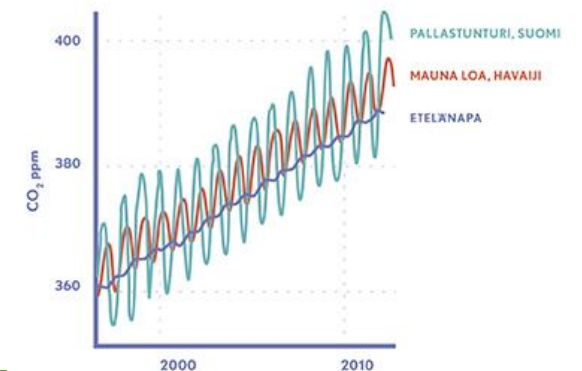
3.7.2023

ILMAKEHÄN HIILIDIOKSIDIPITOISUUDEN KEHITYS:

PALLASTUNTURI, SUOMI

MAUNA LOA, HAVAIJI

ETELÄNAPA

5

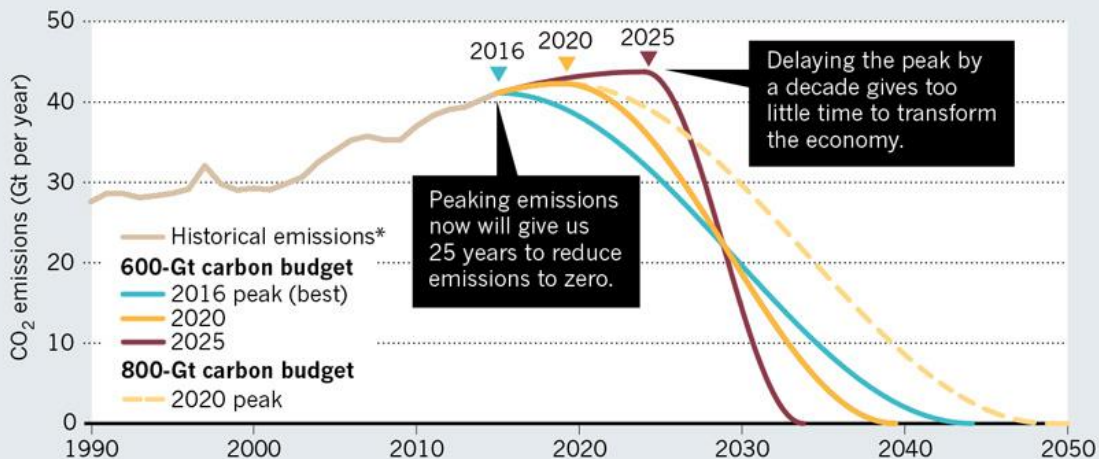
Perustuu IPCC:n 5. arviointiraportin WG1-osareportin tietoihin.
Pallaksen lukuarvojen lähde: Ilmatieteen laitos

Olemme kaukana Pariisin tavoitteista

Keskusteleva Yhteistyö Sosiaalinen Ymmärrys
 Ratkaisukeskeinen
Ajattele. Yritä edes.
 Suvaitsevainen
 Moniarvoinen Eurooppaa rakentamassa.
 Eettinen Inhimillinen Empaattinen Ekologinen

CARBON CRUNCH

There is a mean budget of around 600 gigatonnes (Gt) of carbon dioxide left to emit before the planet warms dangerously, by more than 1.5–2°C. Stretching the budget to 800 Gt buys another 10 years, but at a greater risk of exceeding the temperature limit.

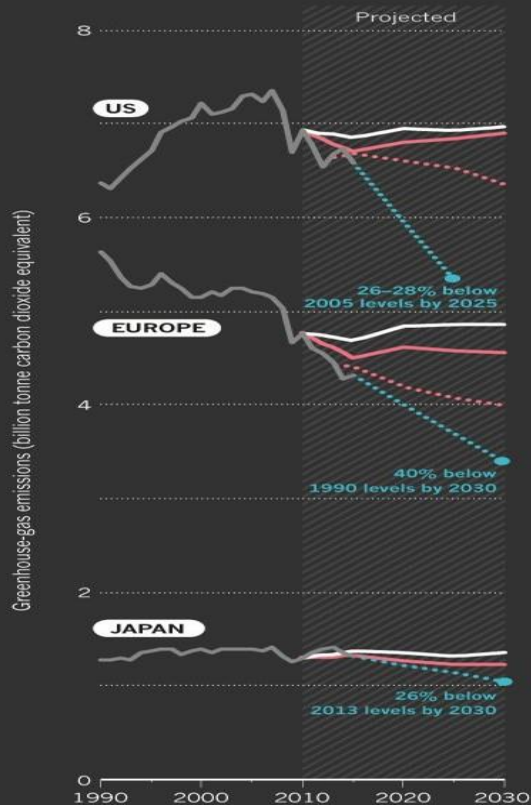

*Data from The Global Carbon Project.

CLIMATE SHORTFALL

Emissions trajectories for three advanced industrialized regions show that enacted and pledged policies will be unable to deliver the ambitious cuts to emissions agreed under the 2015 Paris framework.

Historical emissions — Business as usual*
 Enacted policies* — Pledged policies (reported)
 Target emissions (nationally determined contributions)

*Estimated using the global-warming mitigation assessment model DNE21+ (Ref. 1).

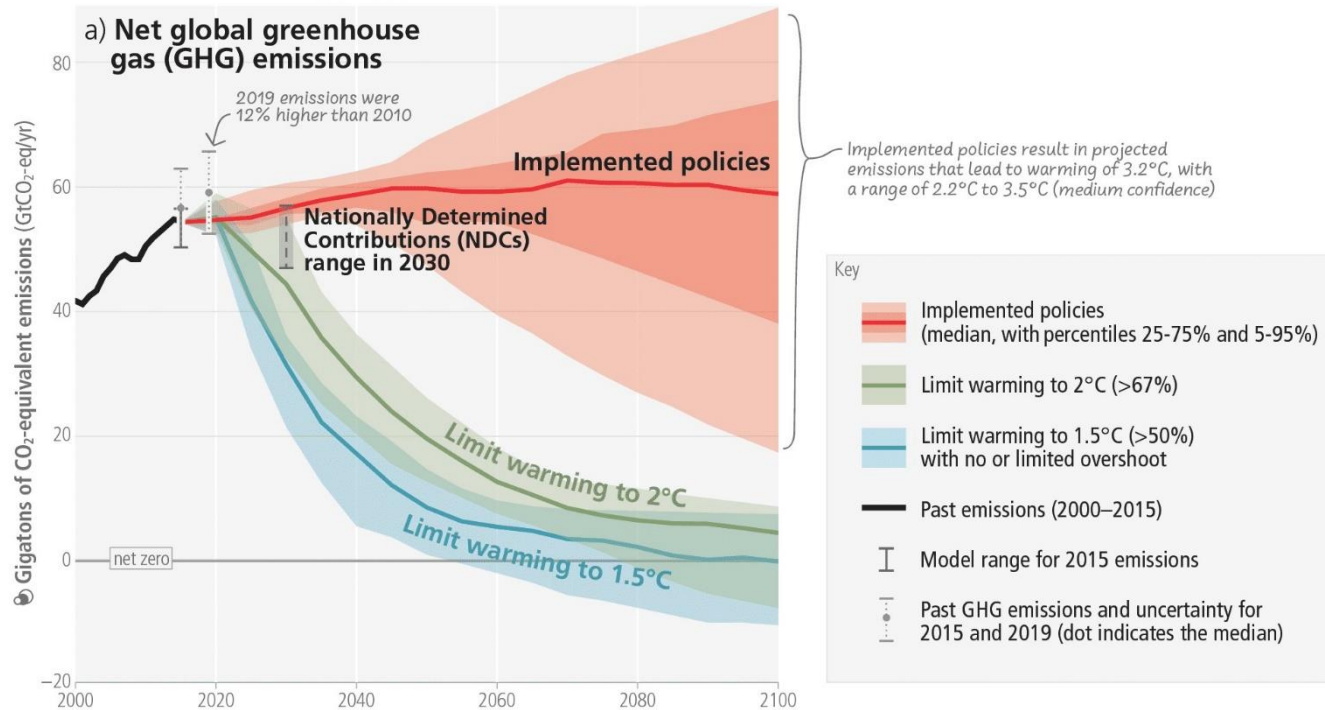
enature

Simper

Nykyiset toimet eivät riitä

Limiting warming to 1.5°C and 2°C involves rapid, deep and in most cases immediate greenhouse gas emission reductions

Net zero CO₂ and net zero GHG emissions can be achieved through strong reductions across all sectors

Lähde: IPCC AR6
Synthesis Report

3.7.2023

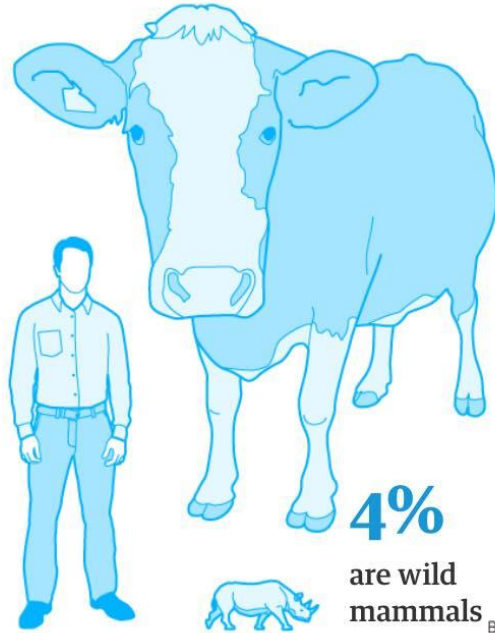
7

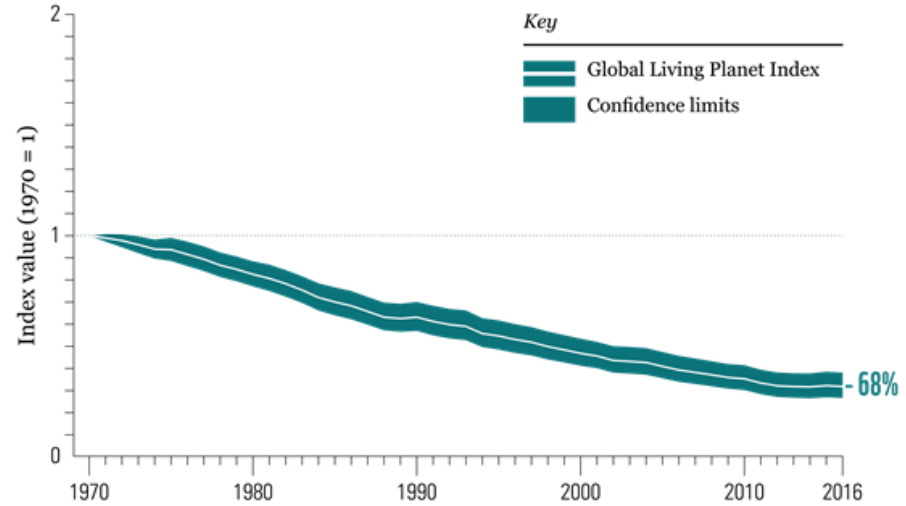
Of all the mammals on Earth, 96% are livestock and humans, only 4% are wild mammals

60%
are livestock

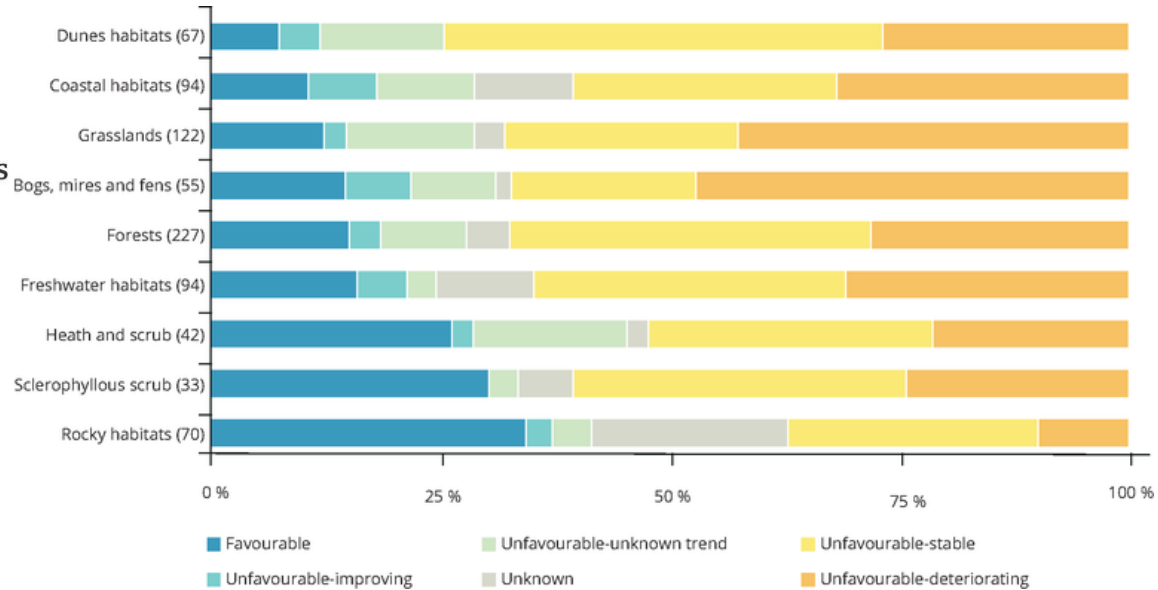
36%
are humans

Source: The Guardian (2018), data Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America

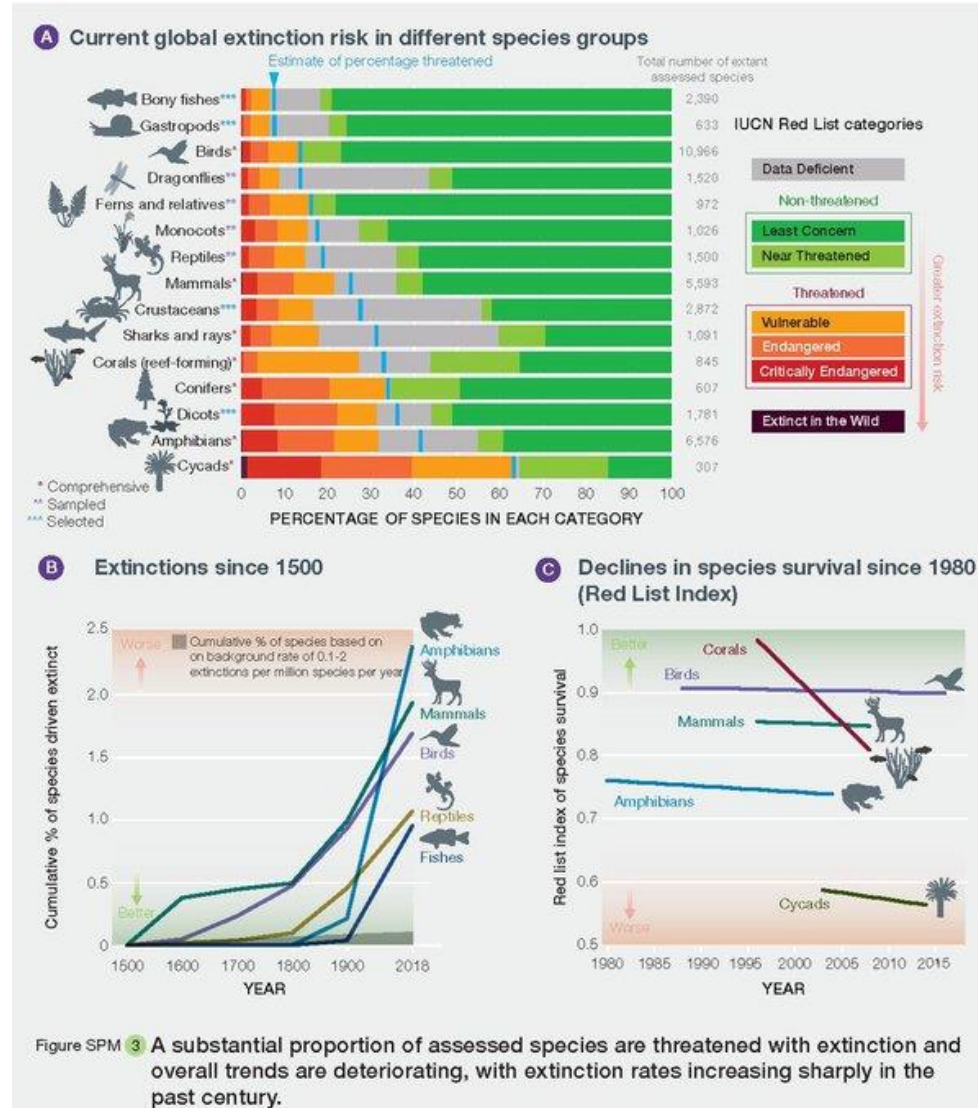
Lähde: WWF/ZSL 2020

Lähde: EEA 2020

Keskusteleva Yhteistyö Sosiaalinen Ymmärrys
 JATTELE. RATKAISUKESKEINEN
 SUVAITSEVAINEN YRITÄ EDES.
 MONIARVOINEN EUROOPPAA
 EETTINEN INHIMILLINEN EMPAATTINEN RAKENTAMASSA.
 EKOLOGINEN

Sinpo

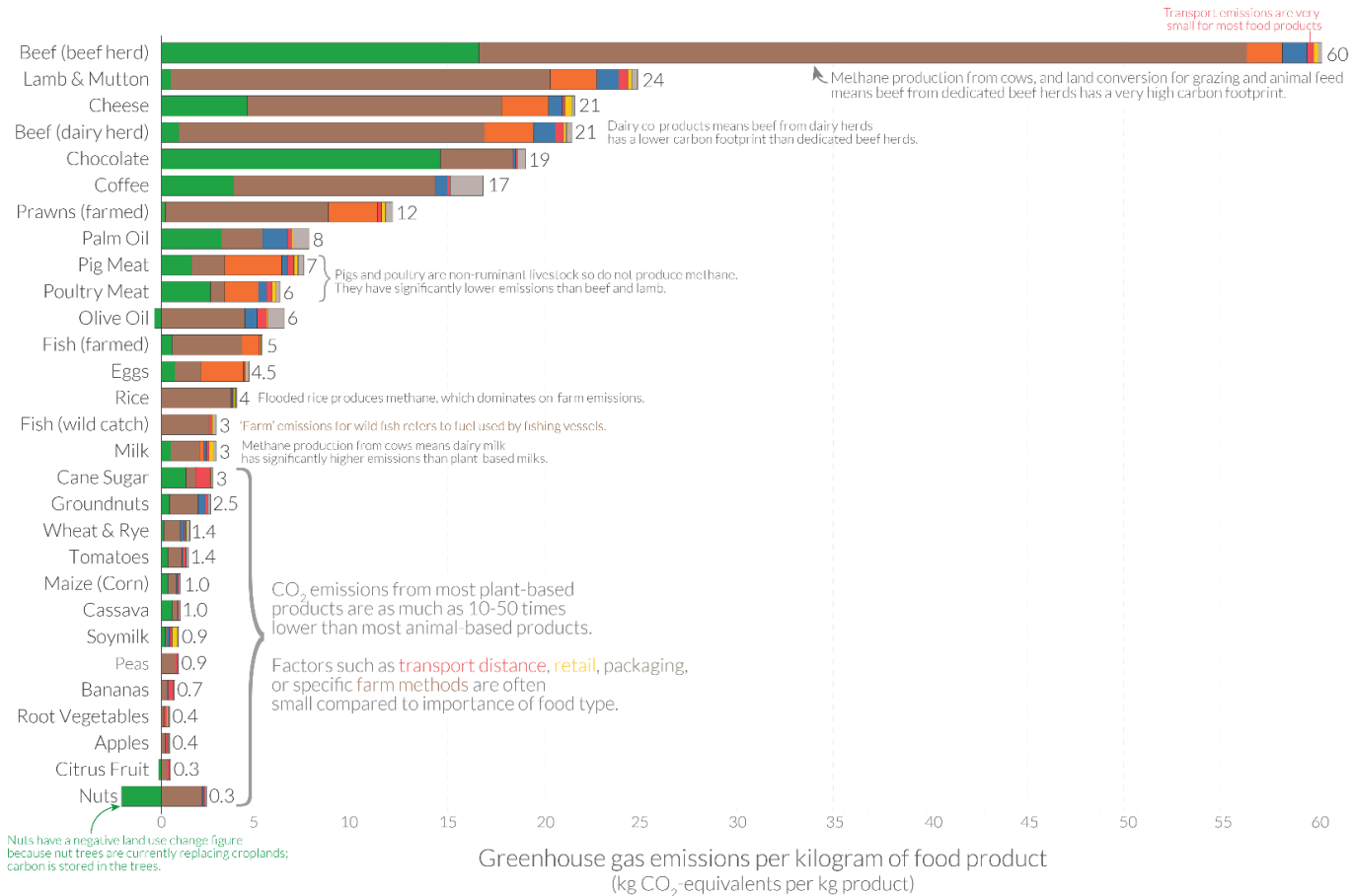
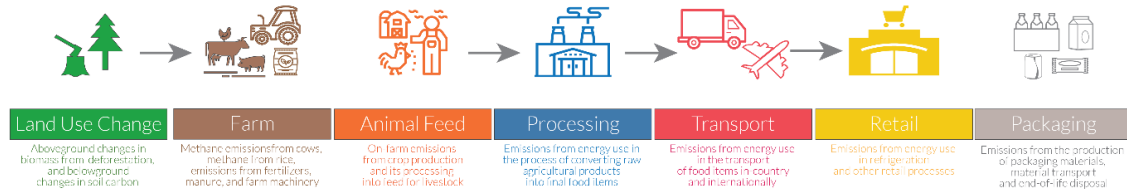

Lähde:
IPBES

KESKUSTELEVA YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN YMMÄRRYS
AJATTELE. RATKAISUKESKEINEN
SUVAITSEVAINEN YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN EUROOPPAA
EETTINEN INHIMILLINEN EMPAATTINEN RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

Simpson

Food: greenhouse gas emissions across the supply chain

Yhteistyö
Sosiaalinen
Ymmärrys
Keskusteleva
Ratkaisukeskeinen
AJATTELE.
Suvaitsevainen
YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN
EETTINEN
INHIMILLINEN
EMPAATTINEN
EUROOPPAA
RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN

Simpson

Note: Greenhouse gas emissions are given as global average values based on data across 38,700 commercially viable farms in 119 countries. Data source: Poore and Nemecek (2018). Reducing food's environmental impacts through producers and consumers. *Science*. Images sourced from the Noun Project. OurWorldinData.org - Research and data to make progress against the world's largest problems. Licensed under CC-BY by the author Hannah Ritchie.

Luontokato ja ilmastonmuutos vaikuttavat toisiinsa

- ▶ Ilmastonmuutos muokkaa ekosysteemejä
 - ▶ lämpeneminen
 - ▶ sademäärät
 - ▶ → vaikutukset elinympäristöjen laatuun, lajien esiintymisalueisiin
- ▶ kasvillisuuden ja ekosysteemien rakenne
- ▶ häiriöt kuten tulipalot ja hyönteistuhot tulevat lisääntymään → seuraamukset ruoantuotannolle
- ▶ **Pölyttäjät vaarassa** → seuraamukset ruoantuotannolle
- ▶ **Terve maaperä vaarassa** → seuraamukset ruoantuotannolle
- ▶ **ekosysteemipalvelut:** ravinto, lääkeaineet, rakennustarvikkeet, virkisty, puhdas vesi, pölytys jne.

Ruokajärjestelmä on kriisissä

- ▶ Tänä päivänä **7,8 miljardia** ihmistä kuluttaa **1,8 kertaa** maapallon kantokyvyn verran.
- ▶ Vuoteen **2050** mennessä maailman väestö tulee kasvamaan **9 miljardiin** ja ruoan kysyntä tuplaantuu.
- ▶ Ruokajärjestelmämme, sisältäen maan käytön muutokset, aiheuttaa neljänneksen kaikista kasvihuonepäästöistä, jotka ajavat ilmaston muutosta eteenpäin.
- ▶ Ruoantuotanto vaikuttaa maaperän terveyteen ja vesivaroihin.
- ▶ Se liittyy luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen ja eläinten hyvinvointiin.
- ▶ Torjunta-aineet ja lannoitteet vaikuttavat ympäristön kemikalisaatioon.

Sinpea

Ruokajärjestelmä on kriisissä

- ▶ **1/3 – jopa puolet kaikesta ruoasta päättyy hävikkiin, ja samaan aikaan miljardi ihmistä kärsii nälästä.**
- ▶ Ylipainosta on tullut jatkuvasti kasvava ongelma.
- ▶ Kansainvälisen kaupan säädökset hidastavat paikallisten markkinoiden kehittymistä ja mahdollistavat halpojen huonompilaatuisten tuontituotteiden maahantuonnin.
- ▶ Usein tuottajilta puuttuu oikeuksia ja kuluttajilta turvaa.

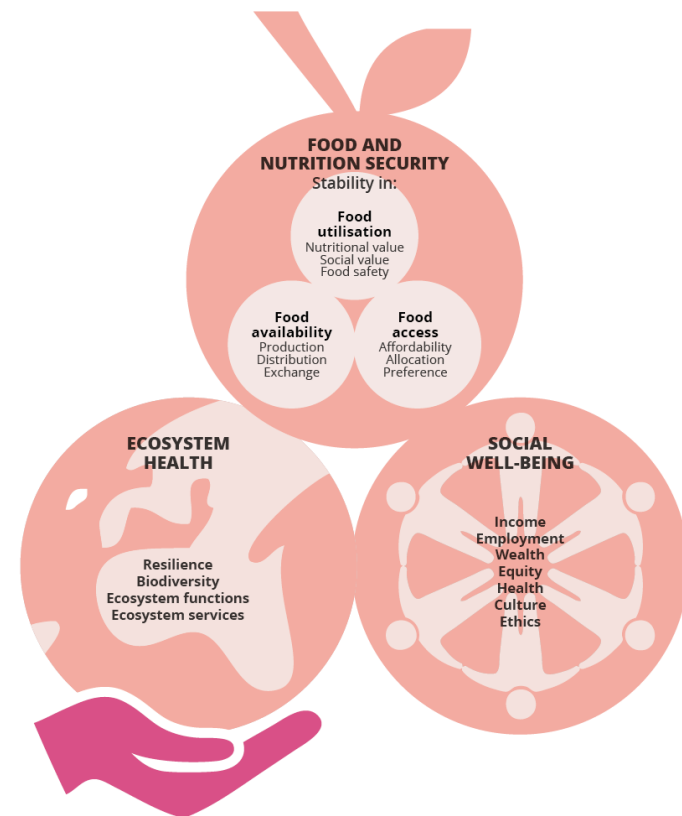

Sinpon

Mitä on hyvä ruoka?

1. Turvallista
2. Terveellistä
3. Vastuullista
 - ▶ kotimaiset tuottajat
 - ▶ työntekijät
 - ▶ kehitysmaat ja muu maailma

4. Ekologista
5. Eettistä
6. Edullista
7. Herkullista

Luomua, laatua, läheltä

Sinpea

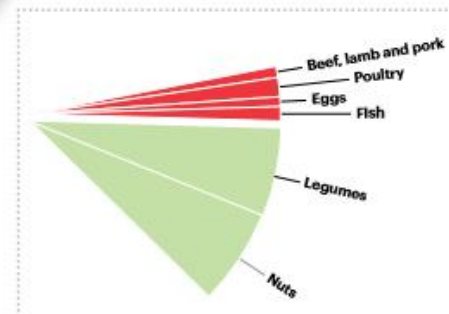
KESKUSTELEVA
AJATTELE.
YRITÄ EDES.
EUROOPPAA
RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN
EMPAATTINEN
YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN
YMMÄRRYS
RATKAISUKESKEINEN

Planetary diet – flexitarian, pescatarian, vegetarian & vegan

The EAT-Lancet Commission
on Food, Planet, Health

<https://eatforum.org/eat-lancet-commission/>

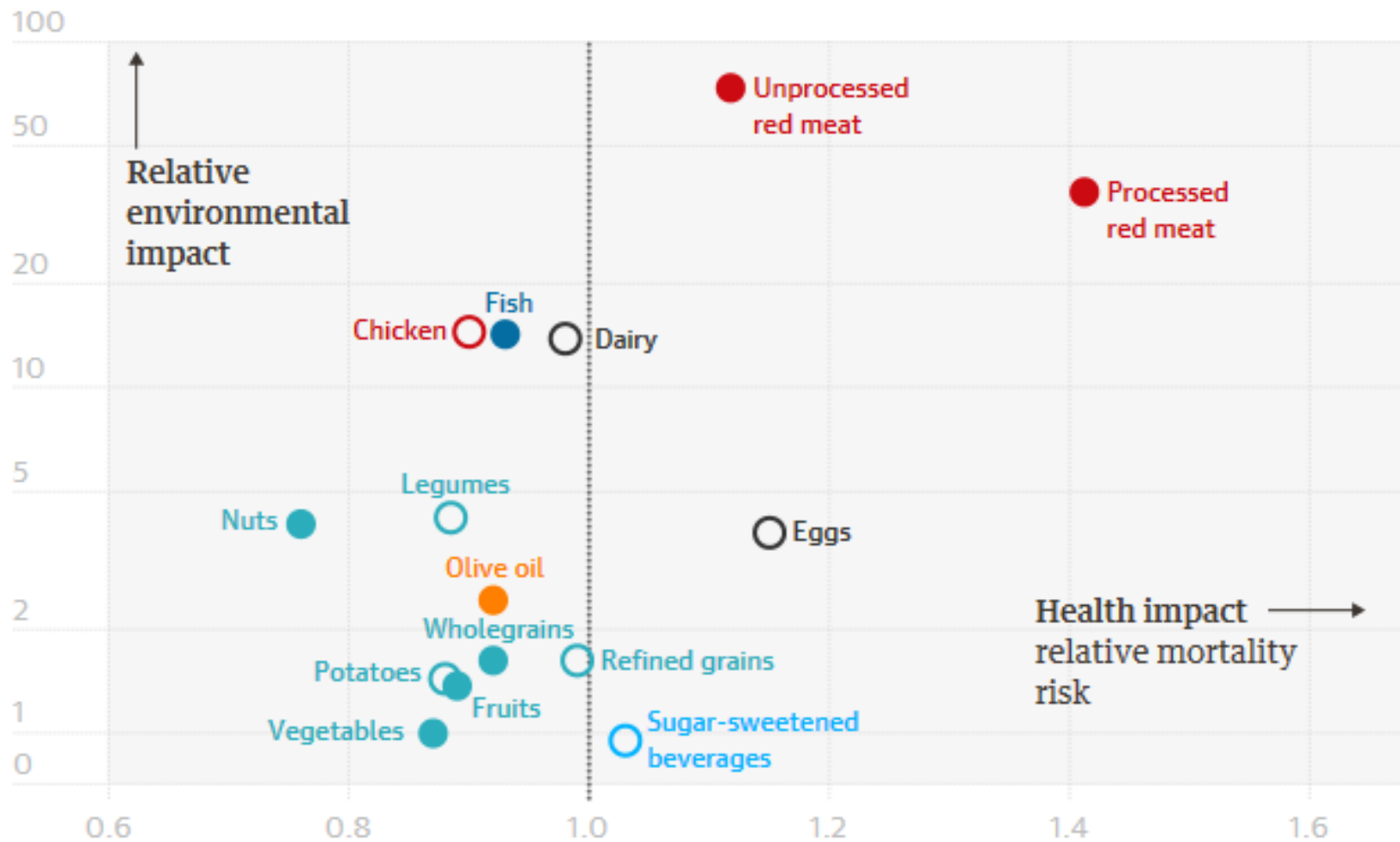
- ▶ Ympäristöystävällinen ja terveellinen ruokavalio
- ▶ Nykyiset ruokasuositukset (mm. WHO) kestättömiä ympäristön kannalta

KESKUSTELEVA
AJATTELE.
SUVAITSEVAINEN
MONIARVOINEN
EETTINEN
INHIMILLINEN
YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN
YMMÄRRYS
RATKAISUKESKEINEN
YRITÄ EDES.
EUROOPPAA
RAKENTAMASSA.
EKOLOGINEN
EMPAATTINEN

inpa

Foods that are good for health are also good for the environment

Guardian graphic. Source: Clark et al, PNAS, 2019. Note: Foods linked to a statistically significant change in mortality risk are denoted by solid circles. Those not linked are denoted by open circles

KESKUSTELEVA
 YHTEISTYÖ
 SOSIAALINEN
 YMMÄRRYS
 RATKAISUKESKEINEN
AJATTELE.
 SUVAITSEVAINEN
YRITÄ EDES.
 MONIARVOINEN
 EUROOPPAA
 RAKENTAMASSA.
 EETTINEN
 INHIMILLINEN
 EMPAATTINEN
 EKOLOGINEN

Simpson

Kohti kestävämpää ruokajärjestelmää

- ▶ Kriisinkestävyys
- ▶ Strateginen omavaraisuus
- ▶ Pienet korjaukset ei auta
- ▶ Kokonaisvaltaiset ratkaisut
- ▶ Ruokaa ei tulisi hahmottaa palana, vaan osana kokonaisuutta
- ▶ Sen sijaan, että meillä on erikseen ruuantuotantoa koskevaa maatalous-, elintarvike- ja ympäristöpolitiikkaa, tarvitaan ruokapolitiikka, joka ottaisi monipuolisesti huomioon ruuantuotannon näkökulmia

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

The EU will:

Become climate-neutral by 2050

Protect human life, animals and plants, by cutting pollution

Help companies become world leaders in clean products and technologies

Help ensure a just and inclusive transition

Source: EC, 2019

- ▶ **Puhdas energia** – vaihtoehtoisten, puhtaampien energialähteiden käytön edistäminen
- ▶ **Kestävä teollisuus**
- ▶ **Rakentaminen ja kunnostaminen** energia- ja resurssitehokkaasti
- ▶ **Kestävä liikkuvuus**
- ▶ **Luonnon monimuotoisuus** –herkkien ekosysteemien suojeleminen !
- ▶ **Pelloilta pöytään** – terveellisempi ja ympäristöystävällisempi ruokajärjestelmä !
- ▶ **Ympäristön pilaantumisen torjunta**

- ▶ **Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelma**
- ▶ **Oikeudenmukainen siirtymä**

- tiedeperustainen päätöksenteko
- toimimattomuuden kustannukset

Pelloilta Pöytään Strategia

- ▶ Strategian päätavoitteina on
 - ▶ varmistaa riittävät, kohtuuhintaiset ja ravitsevat elintarvikkeet maapallon kestävyysrajoissa
 - ▶ puolittaa torjunta-aineiden ja lannoitteiden käyttöä ja mikrobilääkkeiden myyntiä
 - ▶ lisätä luomumaatalouteen käytetyn maan määrää
 - ▶ kannustaa elintarvikkeiden kestävämpään kulutukseen ja terveellisiin ruokavalioihin
 - ▶ vähentää ruokahävikkiä ja -jätettä
 - ▶ torjua elintarvikepetoksia toimitusketjussa
 - ▶ parantaa eläinten hyvinvointia

Sinpea

YHTEISTYÖ
SOSIAALINEN
YMMÄRRYS
KESKUSTELEVA
AJATTELE.
RATKAISUKESKEINEN
SUVAITSEVAINEN
YRITÄ EDES.
MONIARVOINEN
EUROOPPAA
RAKENTAMASSA.
TTINEN
LLINEN
PAATTINEN

Luonnon Monimuotoisuus – Ennallistaminen ja ruokaturva

- ▶ Ennallistamisasetuksella tärkeä rooli ruokaturvan takaamiseksi
 - ▶ Ilmastonmuutos ja biodiversiteettikato uhkaavat ruokaturvaa
 - ▶ Sään ääriolosuhteet, tulvat, kuivuus, lämpöaallot, myrskyt
 - ▶ Maaperän köyhtyminen
 - ▶ Pölyttäjäpopulaatiot vaarassa
 - ▶ Ylikalastus
 - ▶ Nykyiset ruokajärjestelmät pahentavat ilmastonmuutosta ja biodiversiteettikatoa
 - ▶ Tehomaatalous, runsas torjunta-aineiden käyttö, ylikalastus...
 - ▶ Biodiversiteetin suojelu ja ennallistaminen otettava huomioon myös maatalousmailla

Linkkejä

IPES-food: <https://www.ipes-food.org/>

Pelloilta pöytään –strategia: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1590404602495&uri=CELEX:52020DC0381>

The Planetary Health Diet: <https://eatforum.org/learn-and-discover/the-planetary-health-diet/>

Barilla Foundation: <https://www.barillacfn.com/en/>

IEEP: <https://ieep.eu/work-areas/agriculture-and-land-management/future-of-the-cap>

WWF: <https://wwf.fi/ruoka/ruuan-ymparistovaikutukset/>

Kiitos!

Voit lukea lisää osoitteesta www.sirpapietikainen.eu

Samasta osoitteesta voit myös tilata uutiskirjeen.

Ole yhteydessä!

@spietikainen

@MEPsirpapietikainen

@sirpapietikainen

sirpa.pietikainen@ep.europa.eu

